

Slutrapport Delprojekt 13:II Ablationer

2021-10-19

Bakgrund

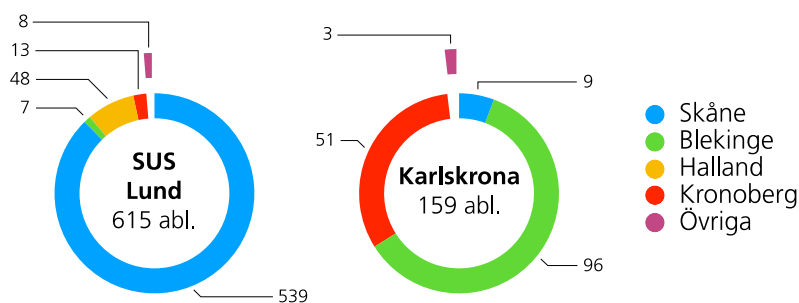
Ablationsbehandling av hjärtrytmrubbningar är en högspecialiserad verksamhet som på grund av risken för akuta komplikationer, vanligen bara bedrivs på enheter samlokaliserade med thoraxkirurgisk verksamhet. I Södra sjukvårdsregionen är verksamheten förlagd till Skånes Universitetssjukhus i Lund samt Thoraxcentrum på Blekingesjukhuset i Karlskrona. Hösten 2019 redovisades ett förslag till utökad samverkan mellan Sus och Blekingesjukhuset (delprojekt 13). Vid uppföljning hösten 2020 konstaterades att samarbetet utvecklats positivt men att tillgängliga resurser inte motsvarar behovet.

I genomsnitt görs ca 260 flimmerablationer per miljon invånare och år (2019). I Skåne görs endast 187 flimmerablationer per miljon invånare och år trots att förmaksflimmer är lika vanligt i Skåne som i övriga landet.

Under 2020 genomfördes 615 ablationer på Sus, vilket är ett 40-tal ablationer färre än under 2019 (en minskning med sex procent). Dessutom har den utökning av verksamheten som planerats och godkänts av sjukhusledningen inte kunnat genomföras p.g.a. COVID-19 pandemin. Detta tillsammans med ett ökat fokus på mottagningsverksamheten och ett ökat remissinflöde, har gjort att väntelistan till ablation på Sus har ökat till över 600 patienter. En patient med normal prioritet som skall genomgå en ablation av förmaksflimmer på Sus Lund har i dagsläget en förväntad väntetid på mer än ett år.

I Karlskrona genomfördes under 2020 159 ablationer, vilket är ett 30-tal ablationer färre än under 2019 (en minskning med 18 procent).

De behandlade patienternas hemlän framgår av nedanstående figur.

De mest komplicerade ablationerna (ablation av kammartakykardi, av patienter med medfödda hjärtfel eller ablationer på barn) utförs i Lund.

Halland har hittills skickat merparten av sina patienter till Stockholm men det finns en ambition att i större utsträckning vända sig till centra i Södra sjukvårdsregionen.

För att hantera bristande tillgänglighet och möta ett ökat behov krävs en utökning av den totala verksamheten i Södra sjukvårdsregionen. Efter diskussion i chefsamråd hjärta/kärl och avstämning med berörda kliniker föreslås att gå vidare med en behovsanalys och förslag till resursförstärkning såväl på Sus som på Blekingesjukhuset.

Målsättning med delprojektet

1. Beskriva nuvarande och framtida behov av ablationer i Södra sjukvårdsregionen. Uppdraget avser såväl ablationer vid förmaksflimmer som komplexa ablationer samt annan näraliggande verksamhet.
2. Utifrån beräknade volymer beskriva vilka investeringsbehov som krävs på Sus respektive Thoraxkliniken i Karlskrona.
3. Föreslå en modell för hur patienter i behov av ablation fördelas mellan Sus och Thoraxkliniken i Karlskrona.
4. Analysera behovet av kompetensutveckling och kompetensförsörjning.
5. Beskriva behov och möjligheter till kliniska studier och forskning inom området.

Gruppmedlemmar

Fredrik Holmqvist, Sus, ordförande
 Martin Löfgren, Hallands sjukhus
 Ann-Kristin Olsson, Blekingesjukhuset
 Michael Ringborn, Blekingesjukhuset
 Henrietta Hållén Grunditz, sjukhuset i Växjö

Tidplan

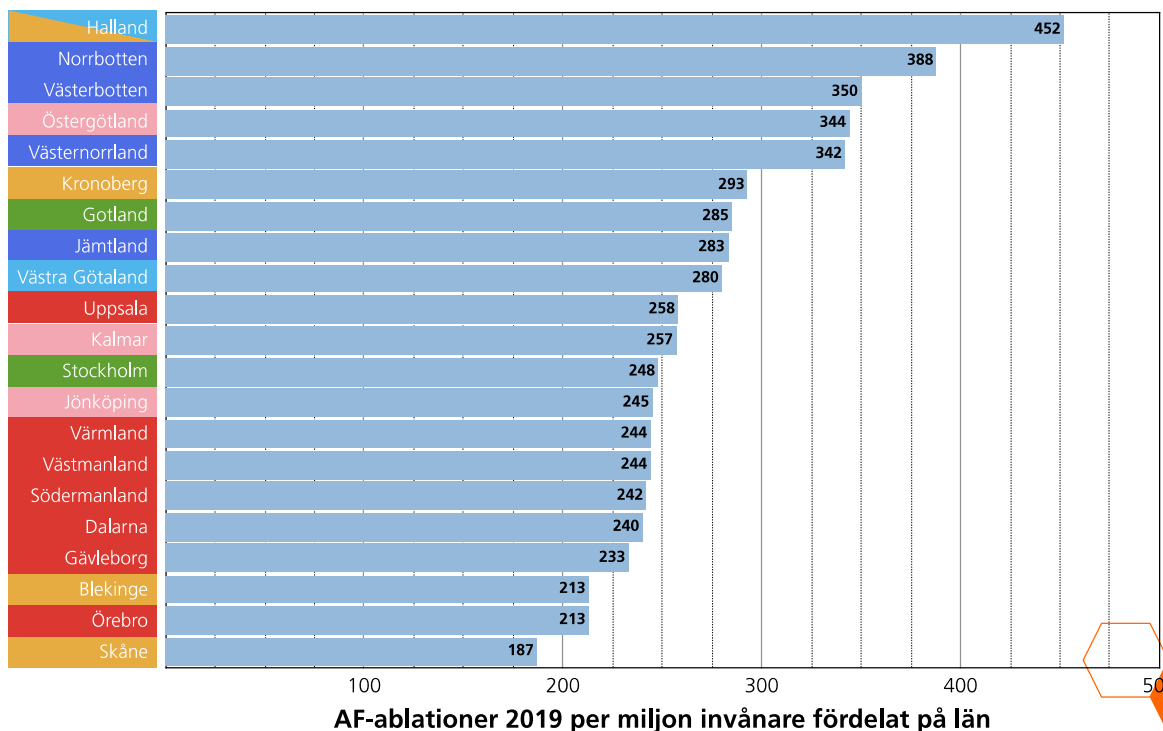
Uppdraget har fastställts av Södra sjukvårdsregionens ledningsgrupp efter förankring i samarbetsgruppen. Slutrapport redovisas för Södra regionvårdsnämnden kring årsskiftet 2021/2022.

Analys och förslag

Uppskattning av behov

Nationellt har antalet ablation per miljon invånare för alla ablationstyper utom förmaksflimmer legat förhållandevis konstant kring ca 300 ablationer per miljon invånare och år. Antalet ablationer per miljon invånare och år för förmaksflimmer har däremot ökat successivt. Under 2019 låg rikssnittet kring 260 ablationer per miljon invånare och år, men variationen var mycket stor (se bild).

Hallands behandlingsfrekvens av förmaksflimmer ligger t.ex. mer än dubbelt så högt som Skånes. Sannolikt möjliggörs denna höga nivå av ett gott samarbete med Arytmi Center Stockholm. Det är också värt att notera att antalet flimmerablationer per miljon invånare i Halland är helt i linje med behandlingsmönstret t.ex. i Danmark.

Baserat på ovanstående är det gruppens bedömning att behovet av ablation ligger på ca 750 ablationer per miljon invånare och år (300 behandlingar för icke förmaksflimmer och ca 450 ablationer för förmaksflimmer). Baserat på befolkningens mängd i Södra sjukvårdsregionen och baserat på det faktum att högspecialiserade patienter från hela landet kommer fortsatt kommer att remitteras till SUS Lund, är det gruppens bedömning att vi bör ha en kapacitet för ca 1500 ablationer årligen i regionen.

Kapacitet och investeringsbehov

I dagsläget används i princip hela den labkapacitet som finns till att behandla patienter från Södra sjukvårdsregionen. Undantaget är patienter med medfödda hjärtsjukdomar som behöver genomgå ablationsbehandling. För dessa patienter är SUS Lund ett nationellt center.

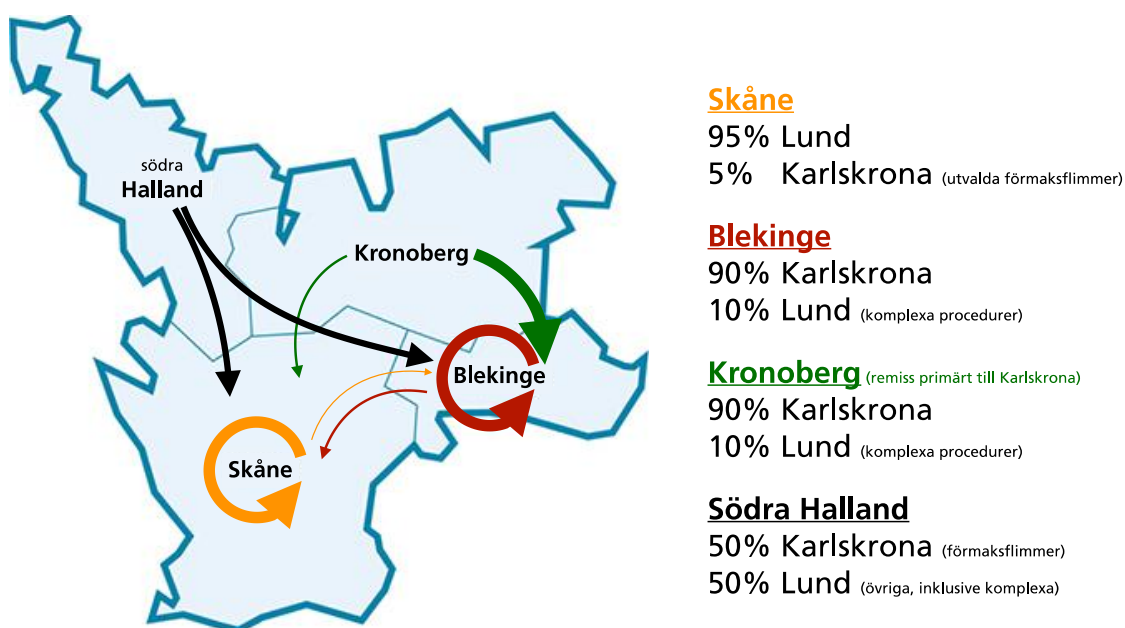
Baserat på historiska data och nationella jämförelser är det gruppens bedömning att maximalt utnyttjande av regionens befintliga lab (2,6 – 2 i Lund och 1 lab med access 60% av tiden i Karlskrona) ligger på ca 900 – 1000 ablationer årligen. Detta är en ökning med ca 100 – 200 patienter jämfört med 2019, men det bör vara genomförbart under förutsättning att man har god tillgång på vårdplatser och personal.

Även med denna teoretiska möjlighet till ökning finns det emellertid ett kvarvarande underskott på ca 500 – 600 patienter årligen. Detta underskott motsvarar 1,3 – 1,6 ytterligare arytmilab.

Gruppens förslag är att man adresserar detta underskott genom att investera i ett tredje ablationslab på SUS Lund och att man gör investeringar i Karlskrona som gör att man kan utnyttja det befintliga labbet fem dagar per vecka.

”Patientfördelning”

Bilden nedan illustrerar hur gruppen menar att patient- och remissflödet inom regionen kan ske när tillräcklig labkapacitet är på plats.

Genom detta förfarande skulle Södra sjukvårdsregionens patientunderlag fördelas jämt mellan regionens ablationscentra. Även i dag, med underkapacitet, skulle vi använda befintliga labresurser så rättvist som möjligt med remissflöde enligt ovan.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Det är gruppens bedömning att det i nuläget finns tillräcklig kompetens för att effektivt driva fyra ablationslab i regionen. Ytterligare personal kan komma att krävas för att ersätta de insatser som individer med nyckelkompetenser i dagsläget gör på andra enheter.

Kontinuerlig utbildning krävs för att långsiktigt säkra nödvändig kompetens.

De båda ablationsenheterna har på senare år knutit starkare band och ett etablerat samarbete för kontinuerlig kompetensutveckling finns.

Konklusion

Det är nödvändigt att investeringar görs så att man får tillgång till tre ablationslab i Lund och ett heltidslab i Karlskrona. Detta skulle möta det behov som finns inom regionen. Nödvändig kompetens finns för att driva dessa labben.

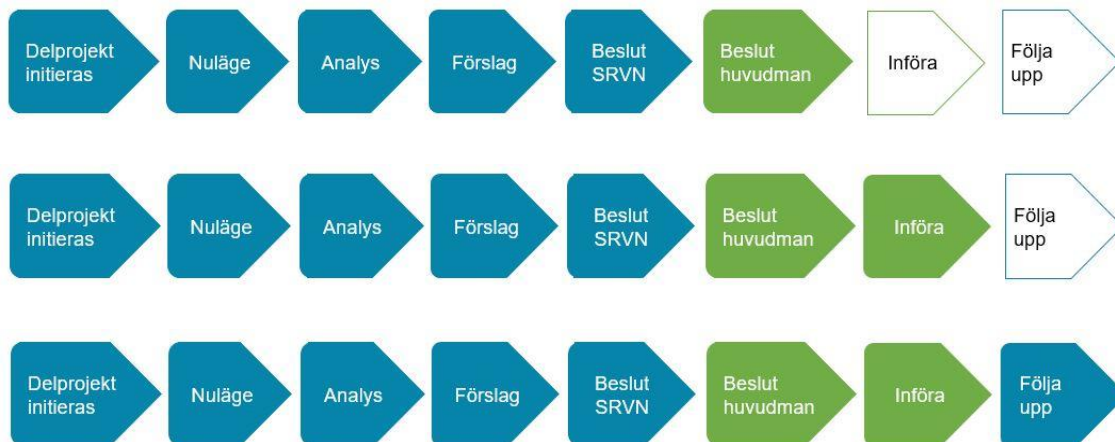
Beslut i Södra regionvårdsnämnden

Efter Södra regionvårdsnämndens ställningstagande tar respektive region beslut om hur föreslagna åtgärder ska införas.

Uppföljning av beslutet görs efter ett år av Södra regionvårdsnämnden.

Beslutsprocess i respektive region samt uppföljning

Efter Södra regionvårdsnämndens ställningstagande tar respektive region beslut om hur föreslagna åtgärder ska införas.

Uppföljning av beslutet görs efter ett år av Södra regionvårdsnämnden.